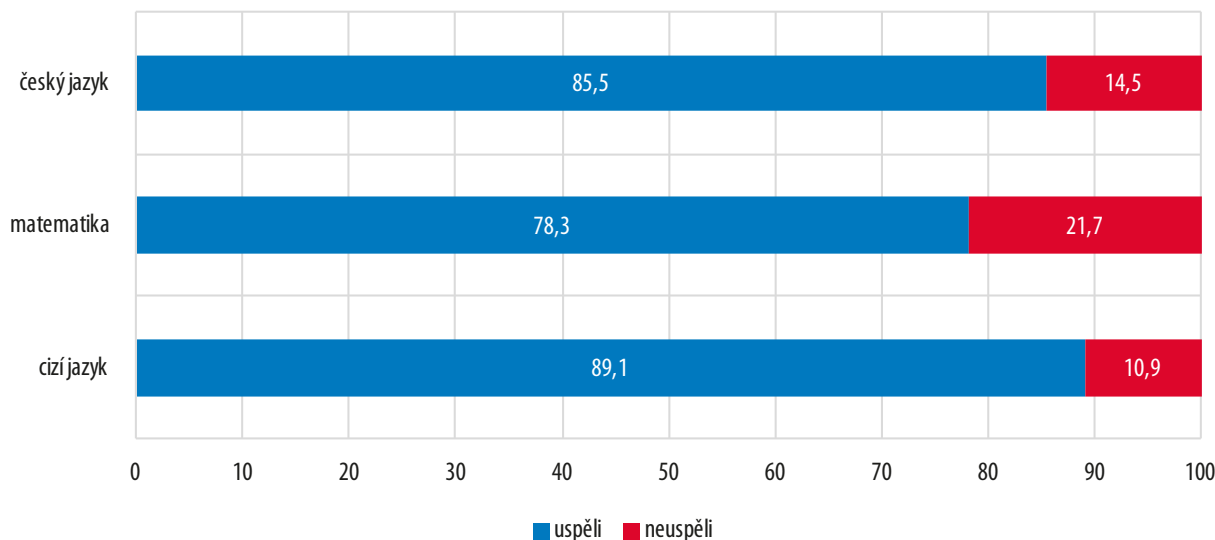

Výsledky v jednotlivých zkouškách společné části maturitní zkoušky – podíl žáků (v %)

ČŠI opakovaně upozorňovala na neefektivnost vynakládání finančních prostředků na vzdělávání žáků, kterým se opakovaně nedaří ukončit vzdělávání maturitní zkouškou. Ve školním roce 2016/2017 proto navštívila v rámci tematické inspekce 34 vybraných středních škol, které dlouhodobě (od školního roku 2012/2013) v některém z vyučovaných oborů vykazovaly vysokou míru neúspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky. V těchto školách se hrubá míra neúspěšnosti (podíl žáků, kteří byli u maturitní zkoušky neúspěšní, nebo k ní nebyli připuštěni z důvodu neprospěchu) ve společné části maturitní zkoušky postupně zvyšovala. Ve školním roce 2015/2016 se týkala 65 % žáků. Nejhorší situace byla v nástavbových oborech, kde bylo takových žáků 73 %. Potvrdily se všechny negativní jevy ve vzdělávání, které ČŠI signalizuje několik let. Nejzásadnější je zjištění, že ve dvou třetinách navštívených škol se ve sledovaném období vzdělávali žáci, kteří po úspěšném absolvování všech ročníků u maturitní zkoušky třikrát neuspěli (nejčastěji ve společné části) a následně byli v souladu s právními předpisy opět přijati do maturitního ročníku, na jehož konci uskutečnili další většinou neúspěšné pokusy o vykonání maturitní zkoušky. V průměru připadli na jednu hodnocenou školu téměř čtyři takoví žáci. Dalšími rizikovými faktory negativně ovlivňujícími úspěšnost žáků ve vzdělávání a následně při maturitní zkoušce jsou absence účinného systému přijímacího řízení, přijímání žáků bez potřebných studijních předpokladů, vysoká míra omluvené a neomluvené absence, nízká motivace žáků ke vzdělávání, nízká míra odborné kvalifikovanosti pedagogů, nedostatečná míra aprobovanosti ve výuce matematiky a cizích jazyků a vysoká míra fluktuace učitelů. Vedení škol si bylo uvedených nedostatků většinou vědomo, ale přijímaná opatření byla formální a převážně neefektivní.

Povinné jednotné přijímací zkoušky do oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou zatím pozitivní dopad na kvalitnější výběr žáků nemají. Ředitelé škol jsou vázáni pouze podmínkou, že výsledek jednotné zkoušky má minimálně 60% podíl na celkovém hodnocení uchazeče, resp. minimálně 40% podíl na celkovém hodnocení uchazeče u gymnázií se sportovní přípravou. Takto pojaté přijímací pravidlo umožňuje školám stanovit taková přijímací kritéria, která vedou k přijetí všech uchazečů bez ohledu na jejich studijní předpoklady. Navíc, pokud školy nenaplní plánovanou kapacitu v prvním kole, vyhlásují postupně další kola přijímacího řízení, která již nejsou vázána povinností konat přijímací zkoušky. Jednotné přijímací zkoušky bez centrálně stanovené hranice úspěšnosti nevyřešily problém s přijímáním uchazečů bez potřebných studijních předpokladů. ČŠI dlouhodobě upozorňuje na přímou souvislost mezi kvalitou přijímaných uchazečů a jejich úspěšností ve vzdělávání. Školy v zájmu získání finančních prostředků snižují nároky na kvalitu, snaží se žáky přijmout a ve vzdělávání udržet co nejdéle.